

Dünyanın bitki genetik rezervi nerede saklanıyor

Автор(и): Растителна защита
Дата: 24.01.2021 Брой: 1/2021

Spitsbergen veya Norveç'teki adıyla Svalbard, üç büyük ve çok sayıda küçük adadan oluşan Arktik takımadadır. Kuzey Kutbu'na yapılan birçok sefer buradan başlar. Norveç'in bir parçası olmasına rağmen, takımadalar bir dizi ülkenin ekonomik faaliyetlerde bulunmasına izin veren özel bir uluslararası statüye sahiptir.

Takımadalardaki en büyük turistik kasaba Norveç'in Longyearbyen'i, ikincisi ise Rus köyü Barentsburg'dur. Ortalama aylık sıcaklık Temmuz ayında +4,4 dereceden Şubat ayında -20,7 dereceye kadar değişir. Bölgenin büyük bir kısmı, son yıllarda küresel ısınma nedeniyle aktif olarak eriyen buzullarla kaplıdır.

Longyearbyen'deki tüm turistik yerler en kuzeydeki noktalar olarak belirlenmiştir. Burada ayrıca, Norveç tarafından 2006 yılında BM himayesinde kurulan devasa bir tohum koleksiyonu olan Küresel Tohum Deposu da bulunmaktadır.

Ahenk için yeni "Nuh'un Gemisi" olarak adlandırılır. Stratejik hedef, nükleer savaş, asteroit çarpması, iklim ve fitosaniter çevredeki köklü değişiklikler gibi küresel bir gezegensel felaket durumunda bitki çeşitliliğinin yok olmasını önlemektir. 120 m derinlikte bulunan, zırhlı kapılarla korunan tesiste, her ülke için ayrılmış özel bir alanla birlikte yaklaşık 4,5 milyon tohum örneği saklanmaktadır. Spitsbergen tesadüfen seçilmedi - buradaki soğuk hava nedeniyle, soğutma ünitelerinin arızalanması durumunda bile tohum örnekleri zarar görmeyecektir.

Bulgaristan'ın bu büyük ölçekli projeye katılımı nedir?

Sadovo'daki Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü'nde Ulusal Gen Bankası Başkanı Doç. Dr. Gergana Deşeva'nın görüşünü aktarıyoruz:

"Bitki çeşitliliğinin korunması, çeşitli ulusal ve uluslararası girişimlerin konusu olan karmaşık disiplinler arası bir süreçtir. Avrupa Topluluğu, Avrupa Bitki Genetik Kaynakları İşbirliği Programı'nı (ECPGR) düzenleyerek bu doğrultuda çabalarını birleştirmektedir. Programın önceliklerinden biri, tohum örneklerinin korunması, değerlendirilmesi ve belgelenmesi için uyumlu mekanizmaların tanıtılmasıdır. Sadovo'daki Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü (IPGR), ECPGR çerçevesinde kültür bitkileri ve onların yabani akrabalarının çeşitliliğinin korunması için Ulusal Koordinatördür. IPGR'deki gen bankasındaki ulusal *ex situ* koleksiyonu, bitki genetik kaynakları için Avrupa elektronik kataloğu EURISCO'nun (<http://eurisco.ecpgr.org/>) bir parçasıdır. Veritabanı (BGR Ulusal Envanteri), FAO/Bioversity tanımlayıcısına (2017) göre tanımlanmış 69.435 tohum örneği için pasaport verilerini içermektedir. 2009 yılından bu yana Bulgar koleksiyonu, Avrupa entegre gen bankası sistemi – AEGIS'in (<http://aegis.cgiar.org>) bir parçasıdır. Bitki genetik kaynaklarının AEGIS veritabanına dahil edilmesi için bir koşul, tohum örneklerinin Küresel Tohum Deposu'nda güvenli bir şekilde kopyalanmasıdır. 2014 yılında IPGR, Norveç Tarım ve Gıda Bakanlığı ile imzalanan bir anlaşma kapsamında Svalbard'da korunmak üzere ilk **933 tipik Bulgar çeşidi ve yerel populasyon tohum örneğini** gönderdi. Ulusal koleksiyon, **tahıl, baklagil ve sebze bitkilerine** ait tohum örneklerini içermektedir. Bulgaristan, gelecek nesiller için orijinal bitki örneklerini yeni "Nuh'un Gemisi"ne emanet eden ilk Avrupa ülkeleri (Almanya, Norveç, İrlanda ve Çek Cumhuriyeti'nden sonra) arasında yer aldı. Enstitümüzün niyeti, koleksiyonu zenginleştirmektir, çünkü **Sadovo'daki gen bankası Avrupa'nın en zengin koleksiyonlarından birini** muhafaza etmektedir, ancak ne yazık ki tohum örneklerinin yenilenmesi ve yüksek nakliye maliyetlerinin karşılanması için hedeflenmiş fon eksikliği bizi kısıtlamaktadır."

Norveç, Svalbard'daki Küresel Tohum Deposu'nda sorumlu bir şekilde muhafaza edilmek üzere sunulan Bulgar bitki genetik kaynakları tohum örnekleri sevkiyatı